

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 11 april 1940 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lantbruksattachéerna.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkterna 11 och 12, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1940/41 beräkna till Lantbruksattachéer: Avlöningar ett förslagsanslag av 60,300 kronor och till Lantbruksattachéer: Omkostnader ett anslag av 27,800 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 1 mars 1940 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 118, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels för lantbruksattachéer fastställa ändrad personalförteckning samt godkänna ändrad avlöningsstat,

dels ock för budgetåret 1940/41 under nionde huvudtiteln anvisa följande anslag, nämligen

1. till Lantbruksattachéer: Avlöningar ett förslagsanslag av 51,200 kronor;
2. till Lantbruksattachéer: Omkostnader ett anslag av 21,500 kronor;
3. till Reglering av vissa kursförluster ett förslagsanslag av 18,000 kronor.

Beträffande utredningen i detta ärende får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har rörande ifrågavarande framställning anfört följande:

»Såsom jag redan vid anmälan i statsverkspropositionen av anslagen till lantbruksattachéerna berörde, synes böra förutsättas, att någon befattning såsom lantbruksattaché i Riga icke kommer att finnas under nästa budgetår. Speciella utrikesrepresentanter för vår lantbruksexport skulle sålunda finnas anställda endast i London och Berlin.

Av vad i det föregående anförts har framgått, att lantbruksstyrelsen efter att ha verkställt utredning i ämnet kommit till det resultatet, att lantbruksattachéernas allmänna ställning och uppgifter i huvudsak vore likartade med handelsrådets. I anslutning härtill har styrelsen föreslagit, att lantbruksattachétjänsterna måtte i lönehänseende jämföras med befattningarna såsom handelsråd (lönegrad A 30), dock att attachéerna även i fortsättningen borde inneha extra ordinarie anställning. Statskontoret och allmänna lönenäm-

den ha icke ansett tillräckliga skäl föreligga för lantbruksattachéernas jämställande med handelsråden och ha därför icke kunnat tillstyrka högre lönegradsplacering för attachéerna. De ha emellertid funnit vissa skäl tala för att bereda ifrågavarande tjänstemän en förbättrad ställning i avlöningshänseende, vilket dock ansetts närmast böra ske genom en höjning av de med befattningarna förenade ortstilläggen.

Vad angår det ifrågasatta jämställandet med handelsråden må nämnas, att i London och Berlin såväl lantbruksattachén som handelsrådet ha att i egenskap av experter var och en på sitt område — attachén såsom representant för jordbrukets och handelsrådet såsom representant för industriens exportintressen — biträda vid omfattande handelspolitiska förhandlingar. Var och en av nu förevarande tjänstemän har att självständigt handlägga sina ärenden. Erinras må i detta sammanhang om den mångfald ärenden, föranleda av kontingenteringspolitiken, som det under senare år ankommit på lantbruksattachén att handlägga. Då beträffande det svenska jordbrukets exportärenden näringens egna representanter sällan ha tillfälle att direkt överlägga med importlandets, har vidare lantbruksattachén i stor utsträckning fått sig anförtrott att föra motsvarande förhandlingar. Under den tid som förflutit sedan 1936 års riksdag behandlade frågan om lantbruksattachéernas löneställning ha vid beskickningarna de kommersiella ärendena — såväl lantbrukets som industriens — kommit att intaga en allt betydelsefullare plats.

Ehuru, såsom framgår av vad förut anförts, starka skäl synas tala för att lantbruksattachéerna böra erhålla en förmånligare löneställning, kan jag likväl, med hänsyn till att utredning genom 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga fortfarande pågår angående lönegradsplaceringen för befattningshavare vid verk inom allmänna civilförvaltningen, icke förorda, att lantbruksstyrelsens löneregleringsförslag för närvarande genomföres. Även för nästa budgetår torde alltså lantbruksattachéerna böra hänföras till lönegrad Eo 28. Dessutom bör liksom hittills till lantbruksattachén i Berlin utgå ortstillägg med 4,500 kronor. Vad beträffar lantbruksattachén i London anser jag mig emellertid, med beaktande särskilt av de höga levnadskostnaderna i London, böra föreslå, att ifrågavarande befattningshavare för budgetåret 1940/41 måtte komma i åtnjutande dels liksom hittills av ett ortstillägg å 9,000 kronor, dels ock, såsom ett provisorium i avbidan på det slutliga ställningstagandet till löneregleringsfrågan, av ett extra ortstillägg å 6,000 kronor. Vidare torde även under nästa budgetår till här ifrågavarande tjänstemän böra utgå ersättning av statsmedel för kursförluster. Ett särskilt förslagsanslag till reglering av vissa kursförluster för lantbruksattachéerna synes alltså fortfarande böra uppföras i riksstaten.

Av lantbruksattachén i London framfört förslag, innebärande att den för tjänstgöring hos honom avsedde stipendiaten måtte få uppbära dyrtidstillägg eller rörligt tillägg å sitt arvode, kan jag icke biträda.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle avlöningsstaten för lantbruksattachéerna för budgetåret 1940/41 erhålla följande utseende. An-

slagsposten arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, bör såsom hittills upptagas med 7,000 kronor. För grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal torde böra beräknas 19,700 kronor och för avlöningsförhöjningar m. m. till dylik personal 3,000 kronor. Under posten särskilda löneförmåner bör uppföras ett belopp av 19,500 kronor, därav till ortstillägg 13,500 kronor och till extra ortstillägg 6,000 kronor. Slutligen torde för rörligt tillägg böra beräknas 2,000 kronor.

Till lantbruksattachéer skulle alltså för nästa budgetår behöva anvisas ett avlöningsanslag av $(7,000 + 19,700 + 3,000 + 19,500 + 2,000 =) 51,200$ kronor.

Vad härefter angår frågan om medelsanvisning till lantbruksattachéernas omkostnader må erinras om att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1939 från omkostnadsanslaget för innevarande budgetår må för resekostnader och expenser utgå till lantbruksattachén i London 12,000 kronor och till lantbruksattachén i Berlin 9,500 kronor. Med hänsyn härtill bör anslaget till ifrågavarande omkostnader för nästa budgetår uppföras med 21,500 kronor. Någon ändring i vad nu gäller angående bestridandet av representations- m. fl. kostnader torde icke böra ske.

Slutligen synes förslagsanslaget till reglering av vissa kursförluster med ledning av medelsåtgången å anslaget under budgetåret 1938/39 böra upptagas med 18,000 kronor.»

I likhet med departementschefen finner utskottet vissa skäl tala för att lantbruksattachéerna böra erhålla en bättre löneställning. Utskottet anser sålunda lantbruksstyrelsens löneregleringsförslag vara principiellt välgrundat. Emellertid kan utskottet — med hänsyn till nödvändig sparsamhet i nuvarande budgetsituation och till den ovisshet om möjligheterna för dessa attachéers fortsatta verksamhet, som skapats av krisläget — icke finna lämpligt att nu förorda genomförande av berörda förslag. Utskottet anser sig under rådande förhållanden i stället böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts framställning ej heller i övrigt föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

A) för lantbruksattachéer fastställa följande

Personalförteckning.

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

Befattning	Lönegrad
2 lantbruksattachéer	Eo 28;

B) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

*Jordbruksutskottets utlåtande Nr 21.***Avlöningsstat.**

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	7,000	
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar			
m. m.	kronor	19,700	
b) Avlöningsförhöjningar			
ar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,000	22,700
3. Särskilda löneförmåner	»		19,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»		2,000
<hr/>			
Summa kronor 51,200;			

C) för budgetåret 1940/41 under nionde huvudtiteln anvisa följande anslag, nämligen

1. till *Lantbruksattachéer*: *Avlöningar* ett *förslagsanslag* av 51,200 kronor;
2. till *Lantbruksattachéer*: *Omkostnader* ett *anslag* av 21,500 kronor;
3. till *Reglering av vissa kursförluster* ett *förslagsanslag* av 18,000 kronor.

Stockholm den 9 april 1940.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Tjällgren*, *Carl Eriksson*, *Gabrielsson*, *Granath*, *Alfred Andersson*, *Mannerskant*, *Jacob Hansson* och *Gottfrid Karlsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Gustafson* i Vimmerby, *Carlström*, *Andersson* i Tungelsta, *Ericsson* i Sörsjön, *Liedberg*, *Karlsson* i Munkedal och *Janson* i Frändesta.